СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 65. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, четвер, 20-го березня 1947. No. 65. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, March 20, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ВНЕСЕНИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ДЛЯ ДОПОМОГИ БЛИЗЬКОМУ СХОДОВІ

У палаті репрезентатів предявив конгресмен Чарлз А. Ітон, республиканець зі стейту Ню Джерзі, законопроект для признання тимчасово $100,000,000 на допомогу Греції й Туреччині, заки буде переведена повна дискусія над виасигнуванням $400,000,000 на цю ціль.

Водночас із внесенням билу появилися різні предявлення в справі забезпечення миру в світі. Сенатор Александер Смит, республиканець з Ню Джерзі, зробив закид, що в пляні президента поминено Обеднані Держави. Тому сенатор зголосив 13 запитів до департаменту стейту, скоро лише почнеться дискусія над билом. Сенатор Милард Ф. Тайдинґс, демократ зо стейту Мериленд, зголосив у сенаті резолюцію з домаганням до президента Трумана скликати негайно світову конференцію для роззброєння зогляду на безсильність Обеднаних Держав полагоджувати міжнародні справи серед теперішнього положення.

Опозиція проти допомоги Греції й Туреччині.

Краєва Рада Американсько-Совєтської Приязни, з осідком у Ню Йорку, запросила 50 різнородних політичних, церковних і робітничих організацій на наради до Капітол Готелю у Ню Йорку у вівторок 19. березня і там зорганізувала Злучений Комітет Проти Інтервенції в Греції й Туреччині. Переведено резолюцію, в якій атакується становище президента Трумана в цій справі і рішено розпочати кампанію для спинення його замірів у конгресі. На чолі Комітету поставлений пастор Джан Дарр, член Злученої Християнської Ради для Демократії, дальше Анна Дикер і Френк Ільчук з Міжнародного Робітничого Ордену і ще деякі [illegible]

Другий день нарад річного зібрання Головного Уряду У. Н. Союзу

Джерзі Сити, Н. Дж., 18. березня — Другий день нарад річного зібрання Головного Уряду У. Н. С. пройшов в цілости на дискусії над звітами членів Головного Екзекутивного Комітету: предсідника Миколи Мурашка, заступників предсідника Григорія Германа і Марії Малевич, секретаря Дмитра Галичина та касієра Романа Слободяна. В дискусії, в якій взяли живу участь всі члени Головного Уряду, обговорено і вияснено цілий ряд важливих справ, заторкнених у звітах поодиноких членів Головного Екзекутивного Комітету. До важливіших справ, які були предметом довших дебат, м. і. належали: справа організації нових членів і молоді, спортова акція, культурна праця Союзу, видання анг.-українського словаря, інвестиції майна, злука запомогових організацій, полагодження справи дому для старців, проблеми „Свободи", при чому окремо обговорено справу оголошень та минулої і майбутньої кампаній на пресфонд. В дискусії більшу увагу віддано відділам, які не розгортають належної активности. В дальшому вияснено нові роди обезпечень (обезпечення від нещасливих випадків, діточа едукаційна грамота і т. п.) та обговорено їх поширення. У висліді дискусії Головний Уряд прийняв звіти Головного Екзекутивного Комітету, якому одноголосно ухвалено заяву довіря. Наради продовжуються.

АМЕРИКА ВИСИЛАЄ НОВИЙ ЛІТАКОНОСЕЦЬ НА ВОДИ СЕРЕДЗЕМНОГО МОРЯ.

Секретаріят флоти урядово оприлюднив, що літаконосець Лейті, містоти 27,000 тон, вибирається в дорогу на води Середземного моря в Европі. Він відвідає між іншими залив Суда на грецькому острові Креті, а теж поїде до турецької пристані в Істанбулі (Царгороді). Департамент флоти підкреслює, що ця подорож була упляновава перед кількома місяцями, отже це не стоїть у звязку з теперішньою крізою в Греції й Туреччині. Департамент флоти не потвердив звідомлення з приватних джерел, наче б до Греції вже прибуло 12 американських воєнних кораблів, а між ними й один кружляк. Місія літаконосця Лейті може бути подібна до місії американських кораблів, висланих на европейські води під час крізи в переговорах над Трієстом.

АЧЕСОН ЗА ПРИСКОРЕННЯ ЕВРОПЕЙСЬКОГО МИРУ ПЕРЕД ЯПОНСЬКИМ.

Дін Ачесон, діючий секретар стейту, заявив, що треба наперед поспішати з програмою миру для країн в Европі, і щойно опісля приступити до випрацювання плянів для заключення миру з Японією. Цю заяву склав Ачесон на пресовій конференції у відповідь на звідомлення з Японії, що ген. МекАртур є прихильником швидкого миру з Японією. Він сказав, що не мав ще часу перестудіювати пляну МекАртура, який появився в телеграфічних звідомленнях.

АМЕРИКАНСЬКА ХАРТІЯ ПРАВ ДЛЯ АВСТРІЇ

Москва, 18. березня. — Тут проголошено сьогодні американську пропозицію мирового договору з Австрією, базою якого мала б бути зложена з пятьох пунктів хартія прав, щоб забезпечити цій країні демократію в американському розумінні. Американську пропозицію виготовлено два місяці тому в Лондоні і вона є базою політики ген. Маршала на конференції в Москві та американського головнокомандуючого в Австрії. Проект має 17 параграфів, зібраних в таких 5 секціях: 1. Відновлення державної незалежности Австрії; 2. Визначення кордонів; 3. Забезпечення демократичної системи правління; 4. Договори і міжнародні угоди та 5. Справа воєнних злочинців. На підставі цего договору Австрія стала б вповні незалежною державою і рівночасно була б зобовязана не тільки до введення демократичної системи правління на американський лад, але і до виелімінування з політичного і господарського життя всіх анти-демократичних сил. На цей американський проект в основі вже мали погодитися Велика Британія і Франція. Вважається, що Америка задумує зробити ті самі прінціпи теж основою договору з Німеччиною.

СОВЄТСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ АМЕРИКИ В СПРАВІ БАВАРІЇ.

Москва, 18. березня. — У звідомленні контрольної Ради Союзників у Німеччині, пересланому Раді закордонних міністрів чотирьох потуг на конференцію у Москві, Совєтський Союз видвигнув обвинувачення, що Злучені Держави дозволили Баварії розвинутися в суверенну державу, яка перестає бути складовою частиною Німеччини. Большевики твердять, що на підставі своєї конституції, апробованої американцями, Баварія є цілком незалежною державою і має навіть право вдержувати незалежні взаємнини з іншими країнами. З американського боку рішучо заперечується ці совєтські обвинувачення.

СЕН. ВАНДЕНБЕРҐ ПРОТИ ВМІШУВАННЯ ПАРТІЙ В НОВУ ПОЛІТИКУ.

Сенатські провідники заявилися проти цього, щоб політичні партії вмішувалися до двопартійної співпраці в конгресі для переведення протитоталітарної програми президента Трумана. Коли б політичні партії довели до цього, що вони накинуть свою політику конгресові, тоді внутрішня американська політика може перенестися поза води океанів— так зясував цю небезпеку сен. Артур Ванденберг, голова комісії закордонних справ, а з ним погодився сен. Там Коналі, колишній голова цеї комісії.

ФОРЕСТАЛ ЗА ЗЛИТТЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ.

Іменем армії, флоти й повітряних сил явився секретар флоти Джеймс Форестал перед сенатською комісією оборони краю, щоб заявитися за злиття згаданих департаментів в один департамент краєвої оборони. Заява Форестала має далекосягле значення, бо департамент флоти довгий час опирався против такої злуки, заки прийшло до остаточного порозуміння. Негайно почали сенатори ставити різні запити до Форестала й цим відложили появу другого важливого свідка, а це секретаря війни Роберта П. Патерсона. Таксамо відложено переслухання завідателя повітряних сил, В. Стюарта Саймингтона, асистента в секретаріяті війни.

БІЛЬЙОН ДОЛЯРІВ ДЛЯ СУСПІЛЬНОГО ДОБРОБУТУ.

У сенатській банковій комісії сен. Роберт А. Тафт заявився за призначення цілого більйона долярів для поправи суспільного добробуту кожного року. Ці гроші мали б бути вжиті на побудову й поправу домів, поправу здоровля й виховання та інших суспільних ділянок. Його промова має на меті помогти в першу чергу перевести урядовий плян побудови нових домів, на що він домагається 150,000,000 долярів річно.

Цілий плян розбудови домів має обняти протяг часу 45 літ. У проекті є не лише побудова нових домів, але і бурення старих і вичищування міст.

ЩЕ ОДНО СОВЄТСЬКЕ ПОСЯГНЕННЯ ЗАЛОМИТЬ РІВНОВАГУ.

Коли б так ще одна країна перейшла під кормигу Совєтів, тоді може заломитися рівновага сил між Злученими Державами і Совєтами і Росія розпічне котити лявину, яка погребає Злучені Держави — оце погляд Отта Толишуса, співредактора щоденника Ню Йорк Таймс на зібранні нюйорських учителів для оцінки політичних новинок. Толишус говорив на тему: „Будучність Китаю й Японії" Він прийшов до висновку, що Америка не має іншого вибору, як лише дати підтримку Чіян-Кай-Шекові в його боротьбі проти комуністів. Коли б там комуністи виграли, тоді пропаде і Японія. А коли в Японії запанує комунізм, тоді вона поневолить Китай і половина населення світу стане фронтом проти Злучених Держав. Такої навали ми не вдержимо, думає Толишус.

КОНФЕРЕНЦІЯ В МОСКВІ

ГЕНЕРАЛ МАРШАЛ ВІДБИВАЄ СОВЄТСЬКИЙ НАСТУП ТА САМ АТАКУЄ; АМЕРИКА ПРОТИ СОВЄТСЬКИХ ДОМАГАНЬ ВОЄННОГО ВІДШКОДОВАННЯ; БРИТАНІЯ ПІДДЕРЖУЄ АМЕРИКУ; СТАЛІН НЕ ПЕРЕКОНАВ МІНІСТРА БІДО.

Москва, 18. березня — На сьогоднішній сесії Ради закордонних міністрів чотирьох великодержав американський секретар стейту ген. Маршал рішучо заперечив закиди Молотова, мовляв Америка взяла як воєнну добичу німецькі патенти і золото. Подані Молотовом „факти" ген. Маршал назвав фальшимими. Він, натомісць, видвигнув цілий ряд подібних закидів проти Совєтського Союзу, стверджуючи м. і., що совєтський „Амторґ" викупив по номінальній ціні більшу кількість копій німецьких патентів, що їх звільнив американський департамент торгівлі. Молотов м. і. твердив, що вартість німецьких пантентів, золота та інших речей, що їх забрали американці і британці в своїх зонах переступає вартість 10,000,000,000 долярів. Секретар стейту ген. Маршал це рішучо заперечив. На цій сесії ген. Маршал зложив важливу заяву, що „Злучені Держави Америки не думають вертатися разом зі Совєтським Союзом від Потсдамської до Ялтської умови" і тому не погоджуються на совєтське домагання воєнного відшкодовання від Німеччини у висоті 10,000,000,000 долярів. Британський секретар закордонних справ Бевин раніше заперечив совєтські обвинувачення в справі патентів, заявляючи, що „це така цілком проста справа видвигати мильні твердження". На початку сесії французький міністер закордонних справ Бідо предявив письмо, в якому Франція не погоджується на зміну рівня німецької індустрії, як цього домагався Молотов, обстоює гостре обмеження німецької консумції вугілля та продукції сталі і піддержує американську пропозицію довгореченцевого договору чотирьох великодержав, який мав би забезпечити розброєння Німеччини. Звертається увагу, що міністер Бідо зложив свою заяву проти совєтських пропозицій один день після того, як відбув майже дво-годинну конференцію зі Сталіном. Бідо теж противився організації центрального німецького управління, що його домагається Совєтський Союз. Фраза ген. Маршала, що „Злучені Держави не думають вертатися зі Совєтським Союзом від Потсдамської до Ялтської умови" відноситься до совєтськгоо домагання 10,000,000,000 долярів воєнного відшкодовання, яке було встановлене як база договором в Ялті і заперечене договором у Потсдамі.

ВИПИЛИ „ЗА ЄДНІСТЬ".

Москва, 18. березня. — Сьогодні совєтський міністер закордонних справ Молотов влаштував бенкет в честь закордонних делегацій на конференцію „чотирьох великих". Сталін не взяв участи в ньому. Ген. Маршал підніс тост за єдність союзників в мирі, яка їх лучила під час війни. Молотов випив за успіх конференції, французький міністер Бідо хильнув за здоровля і за єдність „Великої Чвірки", а британськийсекретар закордонних справ Бевин закінчив тости побажанням, щоби сьогоднішні і майбутні покоління не мали причини сказати, що були мужі, які мали можність врятувати світ і не використали її. На прийнятті було всіх 77 учасників і подавали сім страв, з традиційною ікрою включно.

ЗАКЛИК В СПРАВІ ІРО.

Лейк Соксес, 18. березня. — Генеральний секретар О. О. Д. Тригва Лі піддержав і розіслав заклик Підготовчого Комітету ІРО до 41 націй — членів О. Д., взиваючи їх до негайної моральної і матеріяльної піддержки нової Міжнародньої Організації для Скитальників (ІРО). Заклик був висланий до 18 країн, які на сесії Загального Зібрання О. Д. голосували за ІРО, до 18 країн, які здержались від голосування та до пятьох країн — Росії, Польщі, України, Білорусі і Югославії — які голосувалие проти цеї організації. Апель за допомогою був накреслений в Женеві на засіданні Підготовчого Комітету ІРО та підписаний предсідником цього Комітету, французом Генрі Понсет.

ПАРОПЛАВ ЗІ СКИТАЛЬНИКАМИ БУВ ПОШКОДЖЕНИЙ І ЗАПІЗНИТЬСЯ.

Ню Йорк, 18. березня. — Довідуємось, що пароплав „Ирні Пайл", на якому їде до Америки біля 1000 скитальників і переселенців з Бремергафен, Німеччина, та приїзд якого до Ню Йорку був заповіджений на 19-го березня, не приїде на час. В дорозі до Америки „Ирні Пайл" під час бурі на морю зазнав серіозного пошкодження шруби, його з трудом затягнено до британського порту Плімут та негайно розпочато ремонт. Пароплавна компанія докищо не може подати точного реченця приїзду цього пароплава до Ню Йорку, але він буде своєчасно проголошений.

МІЖПАРТІЙНІ РОЗМОВИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 18. березня. — Рівночасно з розмовами переможців про майбутню долю Німеччини, починає формуватися щораз виразніше теж внутрішньо-політичне обличчя післявоєнної Німеччини. Відповідно до окупаційного поділу Німеччини на „схід" і „захід", формується теж внутрішньо-політичний уклад сил. В Англійській зоні мають найбільшу силу соціял-демократи з відомим вже своїм провідником д-ром Шумахером, в американській зоні веде перед християнсько-демократична партія, а в совєтській зоні, большевики підганяють комуністичний соціялістичний Союз. Формування внутрішньо-політичного обличчя може увійти в нову фазу після міжпартійної конференції, яку запропонувала християнсько-демократична партія та на яку мали вже погодитися інші, як тут сьогодні повідомлено.

БРИТАНЦІ ПОТВЕРДЖУЮТЬ ІСНУВАННЯ ТАЄМНОГО ТЕКСТУ ЯЛТСЬКОЇ УМОВИ.

Лондон, 18. березня. — Речник британського міністерства закордонних справ сьогодні офіціяльно потвердив наявність таємних клявзуль договору в Ялті.

ГОВОРИТИМЕ ГЕНЕРАЛ ДЕ ГОЛЬ.

Париж, 18. березня. — Керівник визвольного французького руху за часів німецької окупації та перший президент звільненої Франції ген. де Голь говоритиме дня 7-го квітня в Штрасбургу з нагоди річниці визволення Альзації.

НАМАГАННЯ АНГЛІЇ ПЕРЕМОГТИ ГОСПОДАРСЬКУ КРІЗУ.

Лондон, 18. березня.—Британський премієр Атлі звернувся до народу зі закликом, взиваючи всіх затруднених в неесенціональних ділянках господарства зголошуватися добровільно до праці в життєво-важливій індустрії.

ПРИМУСОВА ПРАЦЯ В БОЛГАРІЇ.

Софія, 18. березня. — Болгарські власті сьогодні проголосили закон обовязкового зголошення всіх незатруднених до примусових робіт. Це розпорядження стоїть у звязку з болгарським дворічним господарським планом.

ВСІ АРАБИ ПРОТИ ЖИДІВ.

Єрусалим, 18. березня. — Дипломатичні спостерігачі і кореспонденти стверджують, що в основному всі араби є проти допущення дальших контингентів жидів до Палестини.

ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА В КИТАЮ.

Нанкінґ, 18. березня. — Урядово повідомляють про нові великі успіхи національних китайських військ на фронті проти комуністів. Комуністична столиця Єнан є безпосередньо загрожена урядовими військами, що заповідають здобути її протягом найблищих двох тижнів.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокие число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВА АМЕРИКАНСЬКА ДОКТРИНА

Не тільки Ню Йорк Таймс, але й многі інші поважні американські газети розписались про проголошену президентом Труманом нову закордонну політику Злучених Держав як про „Доктрину Трумана". Уже це одно означає, що мається тут до діла з незвичайно важною справою. Правда, в перших новинках, що передавали зміст послання Трумана до конгресу, пояснювано, що проголошено щось таке, що рівняється щодо ваги Доктрині Монрова, але це обрано більше з сензаційно-газетярського боку. Одначе тепер пишеться про це саме в редакційних статтях газет різних напрямків теж як про „Доктрину Трумана". Це ще більше підносить вагу цього, що проголосив президент Труман як нову закордонну політику.

Що воно важне, з тим всі погодились, але що з цього вийде, то щодо цього є різні думки.

Це природне. Десятки років забрало, заки виявилось у практиці, як треба розуміти Доктрину Монрова, а навіть перед самим вибухом другої світової війни і вчасі її ще дебатовано — головно через Аргентину — на тему, чи агресивний націзм та фашизм є справжньою загрозою для цілої Америки. Подібне буде цілком певно і з новою „Доктриною Трумана". Воно вже є, бо вже розуміють її на різний лад — ширший і вузький. От минулої неділі читали ми в Ню Йорк Таймс у вступній статті, що „ми не вступаємо в ніяку кампанію боротьби з комунізмом", а на іншому місці цеї самої газети маємо такий великий наголовок статті: „Труман перебирає провід у боротьбі з комунізмом". Одна інтерпретація консервативна, вказуюча, що усе буде розвиватись поволі й буде залежне від цього, яка буде дальша політика Кремля, а друга принціпова, яка глядить на Трумана, згідно з його власними словами, як на чемпіона в боротьбі з тоталітаризмом і комунізмом.

Нам здається, що Совєти тепер притихнуть, здадуть позірно боєві позиції й будуть старатись злагодити американсько-совєтський конфлікт різними уступками. Так вони поступлять тільки тому, що є безсильні й не мають тепер ніяких виглядів на якусь перемогу, коли б пішли до війни зі Злученими Державами. Коли б Злучені Держави тим задоволились то Доктрина Трумана малощо осягнула б, а тільки відложила б конфлікт на довший час, вигідніший для Совєтів. З цього не виходить, що ми є за негайну війну зі Совєтами. Ми є за те, щоб знищити варварство, що існує в Совєтах і в тих країнах, що є в сфері їхніх впливів. Доктрина Трумана говорить про свободу, про права людини, про людську гідність. Це є те, що Совєти повинні обовязково приняти, в чому вони повинні піти на уступку. Певно, що як ми вирятуємо Грецію і Туреччину чи ще яку країну від совєтського варварства, то й це добре, але воно світової трагедії не змінить і християнської цивілізації не вратує, бо не спинить походу комунізму.

Мир залежить від народів, а не від держав

На форумі Ню Йорк Геральд Трибюн, уладженім для студентів високих шкіл з цілої Америки, отже Північної й Південної, виголошено у перший день, у суботу 8. березня, цілу низку цінних промов. Замітною між ними була промова бувшого губернатора стейту Джорджія Елиса Арнала тому, що вона затронула настрій народів окремо від політики держав. Арнол, у своїй боротьбі проти прихильників панування білої раси над чорною навчився відрізнювати потреби народів від інтересів держави і саме про ці різниці він заговорив у своїй промові. Зогляду на актуальність порушеної справи, передаємо промову Арнала точніше.

„Ми потребуємо молоді, її одушевлення, її ідеалізму для розбурхання уяви й відваги. Я вірю в молодь і я гордий з цього, що ми... могли дати право голосування для молодих людей" — сказав Арнал на привіт зібраним студентам.

Опісля продовжував:

За кожним разом, коли світ замотається у війну, чи то внаслідок нашого цинізму чи нашої „премудрости", ми звертаємося до молодих людей, щоб вони його ратували для нас. Отже тому наспів час віднестися до молоді, щоб вона помогла скласти начерк пляну, як дійти до миру.

Коли думаємо про мир, то мені здається, що тут не йде про відношення між одним краєм до другого, а між одним народом до другого. Коли один нарід пізнає ліпше другий нарід, тоді ми зрозуміємо один одного. Коли ми не любимо якогось іншого народу, то це тму, що ми його не знаємо, Саме різні міжнародні проблеми виринають з того, що один нарід не розуміє другого народу, а не розуміє тому, бо один одного не знає. Отже, щоб світ зробити ліпшим, треба, щоб ліпші народи зійшлися разом.

Ще скажу вам, що Америка не може силою накинути мир цілому світові. Зрештою ви це самі знаєте. Ми не можемо накинути нашої волі на довший час більшому числу держав. Так само не можемо виминути помилок в системі міжнародньої політики сили. Наші країни, отже моя й ваші, можуть незвичайнон багато причинитися до світового миру, коли ми зрозуміємо, що наслідки війни відбиваються не на землях, а кожного разу, коли приходить нещастя, воно відбивається на людях.

Під теперішню пору дуже погіршують міжнародне положення такі люди, що говорять з великим захопленням, наприклад, про америкаські наміри, про російські забаганки, або про британську політику з таким захопленням. Якщо прийде війна, тоді не потерпить Америка, Росія, чи Британія як такі, але в кожному випадкові потерплять поодинокі громадяни, тобто люди кожного краю. Осьтак довкруги Сталінграду не потерпіла земля; у Ковентрі не потерпіло каміння; на Тихому океані не закрасилася вода, а всюди полилася людська кров, поранилося людське тіло. Так само і в майбутності поллється людська кров і покалічиться людське тіло у війні. Вдови по поляглих у бою вояках будуть ждати на поворот батьків їхніх дітей, а цих людей вбиватимуть інші люди, а не географічні простори.

Отже відповідальности за такі нещастя не вдасться зняти з людських плечей і вложити на якісь таємничі території, що то зазначені на мапах.

Щоби це все на будуче змінити, треба, щоб цілий світ поміг скласти відповідний плян. Це можна зробити вчасті через ясну закордонну політику наших країн, почасті через однакові засади господарки і через встановлення відповідних суспільних відносин.

У таких важливих справах треба послухати голосу малих націй. Мені здається, що при вибиранні людей на дипломатичні місця треба радше назначувати людей з народу ніж таких, що вважають дипломатію як карієру. Ми повинні підтримати демократичні режими по цілому світі, коли ці режими загрожені в своїм існуванні збоку тоталітарних режимів. Американці повинні теж ужити своїх впливів для покінчення з колоніяльною системою, бо ця система є батьком війни. Америка має традиційну політику признавання народам права самовизначення по цілому світі. Тому ми повинні звертати більше уваги на народи інших держав, бо вкінці прийде час, коли про цілі заграничної політики, як і про цілі внутрішньої політики будуть вирішувати самі народи. Отже тому цілі нашої заграничної політики повинні бути подані до відома нашому народові і народів усіх держав по цілому світі.

Міжнародня співпраця може стати дійсною лише тоді, коли вона буде оперта на співпраці між людьми, а не між самими урядами, які часто ведуть справи без порозуміння з народом, Якщо ми не приймемо таких засад в політиці, то я вам скажу, що нас жде небезпечна будучність щодо наших відносин з іншими державами. Може знову прийти такий час, що до сили прийде цинізм, а з ним і конечність ізоляції, а потім прийде катастрофа війни. Світ не потребує війни. Нам потрібний мир. Ми потребуємо спокійних часів для праці.

Отже, коли мир залежить від порозуміння між народами, а не від розмірів земель, на яких ми живемо, то від такого порозуміння залежить теж і свобода. Скажу вам отверто, що **не буде в світі свободи, доки всі люди не будуть вільними.** Будемо мати свободу в цілому світі, якщо будемо мати розуміння свободи; якщо будемо мати віру; якщо будемо мати відвагу; якщо будемо працювати для добра всього нашого народу; якщо будемо ломити вибуялий націоналізм, денебудь він не виростав би. Ми є частиною світу, а світ мусить бути вцілості один, а інакше він пропаде.

Оце зміст промови Елиса Арнала, яка звернула на себе загальну увагу.

Микола Чубатий.

ДВІ ВДАЧІ

I.

Кожна людина має свою окремішню вдачу, що є наслідком виховання в такім чи другім окруженні та наслідком природних прикмет кожної одиниці. Одначе, побіч прикмет чисто особистих існують теж прикмети знаменні для цілих народів. Ми говоримо про вдачу українця, англійця, поляка, мадяра чи москаля. Грубі томи списали вчені на тему прикмет поодиноких народів та досліджували, де лежить причина таких чи других прикмет поодиноких народів. Причинами, що впливають на витворення вдачі людини, як члена ширшої збірноти — нації, є окруження, серед якого жив нарід та впродовж віків набував досвід поступовання, формував свою вдачу.

До таких прикмет належить в першу чергу природа країни, себто географічні впливи. До таких причин зараховують історичне минуле народу та вкінці впливи сусідів. Всі ті причини разом взяті впливали теж на витворення вдачі українця, англійця, поляка, мадяра, скандинавця чи москаля, як представника національного типу. У цій статті обговоримо дві вдачі: українця і москаля.

Ґеоґрафічне положення вплинуло на витворення вдачі українців.

Ґеографічне положення українського народу в південно-східній степовій полосі Европи на пограниччі Азії з одного боку та розселення над берегами Чорного моря з другого боку мало той наслідок, що на вдачу українців впливала степова природа, сусідство з азійськими варварами та чорноморськими цивілізованими греками. Широкий степ витворює вдачу мрійника, розбуджує почування та замилування до необмеженої нічим свободи.

Довгі періоди погідних та соняшних днів, гарне синє небо впливають на витворення погідної та веселої вдачі, що навіть серед смутку сміється. З одного боку розбуджена вразливість, з другого боку веселість дають в результаті це, що згадується нераз в нашій народній словесности; людина сміється крізь сльози.

Одначе український степ не є степом - пустарем; він є найурожайнішою землею в Европі, тому українець від прастарих часів став хліборобом, а хліборобська вдача відбилася вповні на індивідуальности українця. Кожен хлібороб любить землю та привязується до неї. Хлібороб мусить лишитися на однім місці довший час, він не може мандрувати з місця на місце, одним словом він осіла людина.

Ця прикмета хліборобського народу відбилася сильно на цілій вдачі українця тим, що він горячо любить землю, покидає її тільки з глибоким болем душі, а коли найдеться за морем чи в чужій країні, його знову тягне набути кусок землі, немов привязатися знову до основи життя людини, до землі.

Минуле України зазначилося на вдачі українця.

Ґеографічне положення на пограничі Азії в цім саме місці, куди вела головна впадова брами з Азії до Европи, перемінило історію українського народу в одну безперервну боротьбу за своє національне існування. Від трьох тисяч років на українську землю наїздили різні народи з Азії. Останніми були татари, що в половині 13-го століття повалили старо-українську київську державу. Чужоземні наїзди були причиною, що український нарід від трьох тисячів років був раз на возі, то знову під возом. Раз був самостійною нацією, то знов підлеглою.

Тільки горяче привязання до українськоі землі та різко окрема вдача й окрема культура українця вратували існування українського народу до нині. Це дає нам підставу вірити, що й теперішне лихоліття переживе туга українська вдача та діждеться волі на власній землі. Найбільшою небезпекою для українського народу нині не є ще червоно-московське панування, але небезпека фізичного винищення українців.

Ця тисячелітня боротьба українського народу за своє існування витворила в українця вдачу впертости при своїм, постійного прямування до волі та недовіря до всіх чужих впливів. Українець немов засклеплюється в собі та навіть тоді, коли не знає розумної причини такого поступовання, бороniться проти всіх чужинецьких впливів. Справа зберігання старого календаря є найкращим доказом сказаного.

Постійна потреба оборони своєї землі витворила в українця воєвничу вдачу. Українець не є трусом, але він теж не вміє стояти солідарною лавою у боротьбі, бо панування чужинців ніколи не давало йому змоги перемінитися в правильну армію борців солідарних та здисциплінованих. Окремі загони, під проводом окремих отаманів це способи, якими українець проявляє свою войовничу вдачу в обороні України. В чужій правильній армії він є знаменитим вояком. Можна припустити, що він буде теж таким у власній українській армії.

Вплив сусідів на вдачу українця.

Немає народу на світі, який в більшій чи меншій мірі не підпадав би під впливи своїх сусідів. Засада, набута на підставі історичного досвіду, вчить, що народи культурно вищі впливають більше на народи культурно нищі, ніж навпаки. Народи, що навіть зі собою ворогують, впливають на себе по тій самій засаді. Значиться, що навіть від ворожих сусідів народ приймає впливи, коли той сусід культурно вищий. Ірляндці на життя та на смерть ворогували з англійцями, одначе прийняли від них мову та звичаї майже в цілости. Чехи ненавиділи німців цілою душею, але фактом є, що чеська вдача має дуже багато німецьких прикмет, аж до присвоєння собі соток німецьких слів в мові. Те саме відноситься до українців.

На півдні українці сусідували з греками, які були позакладали на південних побережах України багато міст-колоній. Від греків культурно вищих українці прийняли дуже багато у своєму щоденному житті. Досліди над національною ношею українців виказують, що вона витворена на грецьких взорах. Українські вишивки, замилування до прикрашування глиняними посудинами, це все грецькі впливи на українську вдачу. Вони зробили з українця людину замилувану до прикрашування своєї ноші, своєї хати, свого господарства тощо. Вплив українського погідного клімату та вплив грецької культури зробили з українця природного мистця, поета та співака.

Був час, коли українці стикались на сході з арабами, приймали теж впливи арабської цивілізації. Натомісць довговікове сусідство з кримськими татарами та з турками залишилося майже без впливу на українців, бо оба ці племена були від українців культурно нищими. Впродовж перших чотирьох соток років вплив західного сусіда України — поляків — на вдачу українців був майже ніякий. Причина в тому, що поляки в тім часі були народом культурно далеко нищим від українців.

Відношення змінилося в половині 15-го століття, коли Царгород, джерело культурного виховання України, дістався в руки турків (1453).

Від того часу Україна культурно занепадає а Польща

Юлія М. Шустакевич.

ДІТИ

32)

П-ні Ч. супровожала гостей з хати. Остали тільки п-но Гемил.

Вони були в напруженні.

Скажіть пані Ч. що сталось... яка причина, що ви занялись тими хлопцями, а з тим і нашим сином — питала скоро пані Гемил. Ви обіцяли мені вияснити це і я вас прошу.

Так панство, я повинна розказати вам цілу справу, в яку входить теж ваш син одинак.

Тут п-ні Ч. розказала в подробицях про клюб Чорної руки, про крадені річі і т. д., і коли витягла з комоди срібний збаночок і ложечку, яку потягнув її син у тітки як контрибуцію до Чорної руки, пані Гемил трохи не зомліла. Пан Гемил насупив брови, знать було йому дуже немило. П-ні Ч. радила однак, не робити синові докорів. Все це направилось і розбурхувати таку помилку може відбитись зле. До того ж, вона обіцяла хлопцям, не говорити про Чорну руку нікому, та якже не сказати вам, родичам?.. Ви тільки візьміть це срібло, віддайте тітці і нехай на цьому скінчиться.

Пані Гемил чулась дуже упокорена. Втираючи гірку материнську сльозу, промовила:

Я не маю слів подяки для вас...

А пан Гемил додав:

Еге ж, моя „лейді", мабуть нашому синкові час до часу треба колючок...

Зміна.

Через три тижні у Вікторі Клюбі зайшла велика зміна. Обі лоти, на яких так успішно розвинувся Вікторі Клюб, закупив сусід з другого боку. Йому так подобався город, що він без вагання викупив ці лоти, та ще дав хлопцям 30 дол. до їх каси за оставшу ярину.

Хлопці перенесли свій клюб до бейзменту п-ні Ч.

Школа вже почалась і хлопці мали цілий день занятий у школі, а по науці займались роботою дома. Тоні помагав своїй хворій матері прати білля і варити страву. Батька сварив, щоб не тратив грошей на випивку а навіть грозив старому, що його провчить. Старий дивувався і віддавав матері гроші а Тоні тішився своїм авторітетом дома. П-ні Ч. звязала їх тайною і вони справувались добре, бажаючи їй доказати, що в них немає жадних злих думок ані нахилів до лихих вчинків. Усі постановили собі, бути дома по школі і помагати родичам в домовій роботі.

Настала осінь, робилось холодно і хлопцям ніқуди було дінутись. Їх злучила якась надзвичайна приязнь і жалко було їх розлучати. Три, а то й чотири рази в тижні, у вечірніх годинах, хлопці сходились до свойого клюбу. П-ні Ч. в порозумінні з директором школи і паном Гемилом дістала в дарунку для клюбу кількадесять книжок відповідної літератури і хлопці пірнули в неї. Тоні читав, хлопці слухали. Нераз сперечались над чимось прочитаним, аж п-ні Ч. мусіла сходити на долину і рішати якусь їх проблему. Та зрештою — на диво, хлопці не думали сваритись, або гніватись між собою.

Одного дня під вечір, на початку жовтня, падав дощ і дув холодний вітер аж дверима шарпав. П-ні Ч. вийшла на двір, поглянувши на захмарене небо, хотіла замкнути двері, коли чує — хтось наче схлипує, плаче, зараз ось тут під її стіною. Підійшла... приглядається, аж це Дики!

Мій Боже! А ти ж чого, хлопче?!

А хлопчина уже біля неї, тулиться та аж заходиться від плачу.

Привела в хату, переодягла, загріла і аж зажурилась, бо наче прочувала горе цієї дитини.

Коли успокоїла його, нагодувала горячим молоком, тоді він бідолашний розказав, що його родичі мабуть розійшлись... Батька він не бачив дома уже тиждень, а матері нема вже другий день. Вона оставила йому записку, що вона більше не прийде... І він упав на долівку і ридав: Де я подіюсь... де я подіюсь!...

П-ні Ч. ледви здержувала сльози, та опановуючи себе, почала потішати малого: Не плач, не бійся дитино. Ти в мене, ти маєш товаришів, ти належиш до Вікторі Клюбу і ми всі щось видумаємо, не плач — говорила вона печаливо, а самій серце розривалось.

Чому ж ти зараз не прийшов, учора?

Я думав, що мама вернеться. Я ждав так довго в ніч, її не було і я заснув. Рано я пішов до школи і як вернув, не застав її, я заплакав... Сусідка почула, прийшла і стала допитуватись. Я не хотів нічого говорити, та вона побачила цю записку і певно зрозуміла все, і... і вона казала, що закличе поліцію, щоб шукали маму. Я потім подумав, що може вони і за мною прийдуть і я... не знав, що робити... Потім подумав за вас, пані Ч.!

І він знова вибух плачем.

Чи ти хотів би, щоб я шукала твоєї мами?... Ми могли б її знайти при допомозі поліції.

Ні, ні, вона мене не хоче!... Я не маю мами! Вона нераз мені говорила, що не дбає про мене!...

І він плакав, аж лячно робилось.

Та нараз він спитав: Чи ви, пані Ч., скажете мені йти геть!?

Він дивився на неї залякаными очима.

Ні, ні, моя дитино, ні! Ти будеш тут. Щось ми порадимо, щось ми зробимо. Ти тільки не плач, не побивайся.

Вона поклала його в ліжко, обкрила, провела молитву, поцілувала в опухлі від плачу очі і наказувала спати.

(Дальше буде.)

Перше Загальне Зібрання Злученого Українського Американського Допомогового Комітету

14)

П. **Стахура** говорить, що це було б „переливанням з одного горшка в другий" і забрало б багато часу, але не розвязало б справи. Статутова Комісія свій проект добре обмірковувала. Можливо, що апарат буде затяжкий, але буде краща контроля і більше довіря. Велика Рада Директорів може дещо зупиняти в праці, але вона надаватиме більше вартості і авторітету тій праці. Він вважає, що запропонований статут треба перевести в життя. Ширша виміна думок завжди корисна.

П-ні **Штогрин** вважає, що передбачені в проекті статуту Загальні Збори Комітету кожного року — це рішучо зачасто. І безпотрібне, бо забирає багато часу і багато коштує. Вважає, що Конвенція раз на два роки цілком добре вистачає. Щодо статуту — вона одобрює його з тих самих мотивів, що і попередники. Але як іде про вибір Екзекувини, то було б краще, якби її вибирало Загальне Зібрання. П-ні Штогрин пригадує останній Український Конгрес у Вашингтоні, де застосовано подібну процедуру і після чого були всілякі невдоволення.

Д-р **Цегельський** теж пригадує Український Конгрес у Вашингтоні та вибір Конгресового Комітету і пізніші невдоволення. Проте, він вважає, що тут є різниця. Директорів вибирає Загальне Зібрання, отже висловлює їм довіря. Тим самим може мати довіря, що ці директори виберуть теж відповідну Екзекутиву. Він теж думає, що буде краще, як 'Управа матиме більше людей.

П. **Леськів** піддержує поправку д-ра Демидчука та пропозицію, аби Загальне Зібрання відбувалося раз на два роки. Від себе пропонує, щоби „люди могли скликати надзвичайні Збори".

І. Чайковський пропонує говорити менше про статут, але більше про допомогу. Ставить формальне внесення вибрати Екзекутиву старим порядком.

Д-р **Цегельський** погоджується з твердженнями п-ні Штогрин, що Зїзд коштує багато грошей, але він „варта ці гроші". Зїзд має для організації величезну вартість. Виясняються багато справ, делегати мають можність ствердити розміри праці, отже таки було б краще, якби Зїзд відбувався кожного року. Це матиме велике значення для оживлення праці, завжди можна переводити піддані обставинам і практикою зміни і це потрібно теж з психологічних мірковань.

Прокіп **Мосьондз** забирає слово в справі вибору Екзекутиви. Він волів би, аби її вибирали Збори. І він пригадує собі та іншим Конгрес у Вашингтоні.

Одна делегадка, не подаючи свого прізвища, піддержує думку, аби Збори вибирали Екзекутиву, а не Директори. Вона з практики знає, що так було б краще, бо „вовк був би ситий і коза ціла".

Інший делегат (не подав прізвища) пропонує давати кращі аргументи щодо вибору Управи. Думає, що запропонований статут є цілком модерний, а противаргументи не є серіозні. Теж дотеперішня Управа не була вибрана Загальним Зібранням, а проте, до неї було довіря.

Проф. **Чубатий** ставить внесок, щоб замкнути дискусію над статутом. Внесок піддається під голосовання. Ще говорять п-ні Штогрин, о. Врублевський, Ів. Панчук, М. Мурашко, проф. Чубатий і вкінці голосують. Д-р Дубас числить голоси, зглядно відзнаки. Показується, що за є 58 а проти тільки трьох. Статут прийнято з поправкою д-ра Демидчука і зі зміною, щоб Конвенція відбувалася кожних два роки. Щодо вибору Управи, прийнято проект, аби Зібрання вибирало 28 директорів а ці Управу.

Вибори.

На порядок нарад приходить звіт Виборчої Комісії та вибір Ради директорів. Від імені Виборчої Комісії говорить **Р. Слободян**, її голова. Згідно з новим статутом Загальне Зібрання має вибрати 28 директорів. Виборча Комісія, обдумавши справу, рішила запропонувати 19 членів Ради, а 9 місць залишити для пропозицій „флору". Відчитує листу директорів запропонованих Комісією: д-р Галан, адв. Панчук, д-р Дубас, Е. Рогач, М. Мурашко, Д. Галичин, Ст. Шумейко, д-р Цегельський, д-р Мишуга, Шабатура, Р. Слободян, п-ні Лотоцька, п-ні Бенцаль, п-ні Штогрин, адв. Р. Смук, Гавриляк, Довгань, М. Дубас...

На залі заввага, що між запропонованими директорами є люди, які належать до політичних організацій, чи Комітетів, а говорилося, що в Комітеті повинні бути „а-політичні".

Р. Слободян вияснює: Не треба плутати думок д-ра Галана, який висловлювався за тим, аби члени вужчої Екзекутиви не занімалися політикою, згл. були такими людьми, що політикою не занімаються. Виборча Комісія в своїх пропозиціях керувалася засадою, щоб в Раді Директорів Комітету були заступлені центральні організації та поодинокі місцевості. Це необхідне для справної і всесторонньої роботи Комітету.

Предс. отвирає листу додаткових кандидатів на директорів. Ставляють пропозиції. П-ні Лотоцька пропонує п-ню Бодак, п-ні Клячко — ред. Катамая, інші — Добрянського, ще інші — проф. Чубатого. Р. Слободян повідомляє, що о. Білонь прсив, щб його кандидатури не видвигати. П-ні Бенцаль пропонує п-ню Вагнер, п-ні Штогрин — ще раз проф. Чубатого. П-ні Піддубчишин ставляє кандидатуру п-ні Хомин, але стверджується, що п-ні Хомин не є делегаткою члена Комітету, отже було б проти статуту. Д-р Цегельський дивується, що між кандидатами не має п-ні д-р Пелехович, п-ні Бенцаль пропонує Ст. Абрагамовську, Михальчук — Заблоцького, хтось домагається, щоби поставити одного кандидата з Бостону, але показується, що нікого нема і дальше кандидатури посипалися, як з рукава. Предсідник просить: ввейт, ввейт ей минут, але пропозиції дальше сипляться. Марусевич, Гладун, Гузар, Джорджа... вкінці стверджено, що кандидатів вже є більше, як потрібно і листу замикається. Предс. відчитує листу всіх кандидатів і кожний з них повинен висловитися, чи прінімає кандидатуру. Не принімають: д-р Ґалан, д-р Дубас, Гавриляк, д-р Мишуга, д-р Демидчук, Добрянський, але після розмови з проф. Чубатим ще вагається, І. Заблоцький резигнує з метою звільнити місце для одної з жінок, не принімають кандидатури Баранюк і Бодак, резигнує Угорчак. Один з приявних священиків інтервенює власне в справі священиків. Питається де будуть збирати гроші, як по церквах збирають вже католицький і православний Комітети. Зі залі відповідають: в громадах.

П-ні Бенцаль хоче знати, чому д-р Ґалан резигнує.

Д-р **Ґалан** вияснює: дотеперішній перебіг нарад, головно виступи деяких делегатів, що закидують йому, мовляв він все робив тільки „я", а не „ми", але, властиво, головною причиною його резигнації є колізія з новим статутом. Він вважає, що в рямках нового статуту праця Комітету буде серіозно ускладнена, отже в нових рямках годі було б перебирати відповідальність за успішність роботи та за виконання доручень Загального Зібрання.

(Дальше буде).

зростає і культурне відношення України і Польщі міняється. Польща стає країною культурно-вищою і стають помітні польські впливи на ціле життя українського народу, дарма, що поміж тими двома народами була ворожнеча аж до наших днів.

Найбільше польських впливів на життя та вдачу українського народу можна запримітити в козацькій добі та в козацькій державі, створеній саме в боротьбі проти Польщі. Хоча козаки повалили на Україні владу польської шляхти, одначе на ділі козацький стан старається добути для себе те саме положення та ті самі права, що його мала в Польщі шляхоцька маса. Порядок внутрі козацької держави укладався сильно на взорах польської держави. Життя українських міст приймало характер самоуправних одиниць по взірцям магдебурського права, поширеного з Польщі, далеко аж на Лівобережну Україну. Звичаї щоденного життя української освіченої верстви 17-го та 18-го сторіч були здебільша взоровані на таких же звичаях польської освіченої верстви.

З півночі, український нарід від століть сусідував з московським народом. Мимо того, що московська держава та московський нарід були вихованками київської старої цивілізації, як бувша колонія України, мимо одної православної віри, Москва не мала дослівно жодного впливу на Україну. Московщину в Україні все вважали за країну варварську, яку можна було вчити, але не було чого від неї вчитися. Мимо московського панування, українська маса все таки дивилася „з гори" на московинів. Московські впливи на Україну стали приходити аж через українську інтелігенцію, виховану серед московського середовища. Большевики стараються тепер дібратися теж з московськими впливами й до української маси та загладжувати основні розходження поміж вдачою українця і москвина.

(Докінчення буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БРУКЛИН, Н. Й.

Коляда.

Годиться згадати, що членки Союзу Українок, відділу 21. в Брукліні кожного року складають коляду на добрі цілі, а цього року вони ще більше зрозуміли своє велике завдання, ратувати наших нещасних скитальців. Членки пішли по хатах з колядою на згадану ціль, і ніхто не відмовив коляди, за що всім щира подяка.

Найбільше признання належиться тим жінкам, котрі ходили колядувати, хоч треба було ходити по сходах на третій і четвертий поверх. Вони не жалували свого труду, бо знали, що цим причиняться до осолодження долі нещасним скитальцям. Найбільше працювала Марія Бішко. Вона кілька днів ходила і заохочувала других до помочі.

Колядувати ходили: Марія Бішко, Агафія Вітюк, Анна Лис, Марія Русин, Анна Цюпа, Марія Савка і Марія Сукманович. — Заколядували разом $219.80.

Жертводавці такі: по $10: А. Федоришин, і обоє Хміль; по $5: І. Сесько, В. Шийка, Е. Біленький, М. Федорик, Я. Грашва, Д. Висоцький і Курило; по $3: В. Палащук і обоє Хохоляк; по $2: о. А. Лотович, П. Слободян, обоє Дзьоба, обоє Оленик, П. Курейко, І. Гаврішко, І. Кулявий, П. Вітюк, В. Савицький, П. Шимкович, А. Глушко, В. Завалюк, М. Демчук, І. Лапчак, З. Годань, О. Глинський, М. Вілаш, І. Шийка, Ю. Палащук, А. Політовська, Павчак, В. Зараска, Поврозник, П. Юкник, Г. Борбуляк, П. Квас, В. Федорик, Р. Посікіра, О. Богань, Т. Андрій, пані Сома, Т. Луцький, Р. Шевчук, Кулявий, І. Бішко, М. Зазуля, А. Романчук, М. Баглай, Т. Бодак, М. Саварин, Н. Щербаков, П. Бардяк $2.30; по $1: А. Лис, М. Майбук, М. Мойсей, П. Тараска, К. Романик, А. Цупа, М. Русин, А. Квік, М. Турко, К. Берків, М. Панчишин, М. Сорока, А. Чих, А. Цибрівська, Тронкес, Сито, Дибайло, Малко, М. Турко, К. Дика, П. Когут, І. Крук, Кузьма, Е. Бартосевич, І. Волох, Ткач, Роговська, І. Чабаранок, С. Канюка, М. Петріна, А. Пагут, А. Гудима, Л. Кісь, Забавська, К. Козак, П. Луцинська, Ходак, Е. Возняковська, А. Галась, М. Сидорко, К. Сенюта, П. Курило, Т. Макаревич, П. Малицький, К. Занько, Гобер, А. Курило, І. Дупак, Пилипів, В. Семчишин, Т. Мудрик, П. Канюка, Врубель, П. Боднарчук, П. Пелех, Чабаранок, М. Безгацька, І. Гуменний, І. Сидорко, П. Старун, Бартків, А. Гавришко, Кучепорик, А. Балко, С. Пановик, Кузьма, А. Отенбрайт, А. Зараска, Я. Сений, М. Кіт, Прихітко, Хорко, Шеремета, Кравчук, М. Древняк; решта дрібними. — Щира подяка всім жертводавцям, а за ті гроші закупляється харчі для скитальців, а особливо для дітей і немічних старців ва висилається впрост до таборів.

А. Б.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ"

МОЛДАВІЯ ВЖЕ ОДЕРЖАЛА АМЕРИКАНСЬКУ ДОПОМОГУ

Букарешт, 17. березня. Американська Контрольна Місія закінчила вчера розподіл американської допомоги голодуючому населенню Молдавії. Американська допомога, яку виділено з американських військових магазинів, вистачає для повного прохарчування 600,000 осіб протягом 15 днів. Її розділено тільки для найбідніших, без огляду на їх політичні переконання та національність. Протягом двох тижнів Румунія дістане ще американського збіжжя на допомогу одному мільйонові людей. Найгірше, що Молдавія не має збіжжя на засів, і якщо його своєчасно не придбається, то загроза голоду існуватиме й на майбутнє.

ПАКУНКИ ДО СОВЄТІВ.

Організація „Парселс фор Рошя" отворила пересилкове бюро у Ню Йорку під адресою 251 Вест 40 Ст. Це є між 7 й 8 евнями. Підприємство каже, що пересилає пакунки й харчі до Росії, має на це уповаження від СССР і посилає пакунки так, що приймає тут, в Америці, всі оплати, які має покрити приймаючий пакунки в краю. Отже в Америці платиться не лише кошти пересилки, але теж обезпечення й оплату мита. Хто заплатить ці всі кошти тут, такий не має вже журитися про дальші оплати тими людьми, для яких посилка призначена. Бюро в Ню Йорку отворене для вигоди тих людей, кому вигідніше зкомунікуватися з Ню Йорком. Одначе є ще й інше бюро, а це під ч. 341 Істерн Парквей.

УКРАЇНЦІ! ШІКАҐО, ІЛ.!

СТАРАННЯМ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ БУДЕ ДАНО РЯД ЛЕКЦІЙ НА ТЕМУ:

ПРАВДА ПРО УКРАЇНУ

THE TRUTH ABOUT UKRAINE

В СОЮЗОВІЙ ДОМІВЦІ, 843 NORTH WESTERN AVE.

Лекції виголосить редактор В. ШЕМЕРДЯК в такім порядку:

2) БОЛЬШЕВИЗМ І УКРАЇНА — В НЕДІЛЮ, 9. МАРТА, год. 2:30 попол.
3) ТОТАЛЬНА ВІЙНА ПРОЛЕТАРІЯТУ УКРАЇНИ проти МОСКОВСЬКОГО БОЛЬШЕВИЗМУ — В НЕДІЛЮ, 23. МАРТА, год. 2:30 пополудні.
4) ШЛЯХИ І МЕТОДИ МОСКОВСЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ І ТЕРОРУ — В НЕДІЛЮ, 30. МАРТА, год. 4. пополудні.
5) УКРАЇНСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ В ЕВРОПІ — В НЕДІЛЮ, 6. КВІТНЯ, година 4. пополудні.
6) УКРАЇНА І СУЧАСНІ ЗАВДАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ — В НЕДІЛЮ, 20. КВІТНЯ, година 4. пополудні.

Просимо ласкаво прийти і взяти участь у згаданих лекціях. По кожній лекції будуть запити. і дискусії.

Вхід: — Добровільні датки. О.Д.В.У.

УВАГА! — НЮГЕЙВЕНСЬКА ГРОМАДА І ОКОЛИЦЯ!

СТАРАННЯМ ТОВАРИСТВА БАНДУРИСТ

: відбудеться :

КОНЦЕРТ

В ПАМЯТЬ НЕЗАБУТОГО ҐЕНІЯ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 30. БЕРЕЗНЯ (MARCH 30, 1947)

B St. Casimirs Lithuanian Hall.

339 GREENE STREET, NEW HAVEN, CONN.

Концерт відбудеться під управою уч. Н. КІСІЛЯ

Початок у годині 3. пополудні. — Вступ вільний.

Запрошуємо всіх громадян і околицю: **Гартфорд, Ню Брітен, Ансонія, Бріджпорт, Савтпорт** і ін. взяти участь у цім Святі та не забудьте спомянути не злим тихим словом, казав Шевченко. Тож не забудьмо спомянути і наших братів та сестер, котрі переживають гірке лихо в чужинних таборах та просять в нас допомоги. На ту ціль буде добровільна жертва призначена для скитальців-Refugees. Головну промову виголосить **п. Д. Галичин**, а кінцеве слово буде мати ново прибувший парох **о. А. Борса.** Програма концерту буде проголошена на місці. **Кон. Комітет.**

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Й.! УВАГА!

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

: відсвяткує :

КОНЦЕРТ

в честь ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В СУБОТУ, 22. БЕРЕЗНЯ (MARCH 22, 1947)

в годині 8. ввечір.

В ТОВАРИСЬКІМ ДОМІ, 831 JOSEPH AVE.

Вступ на концерт вільний.

У святочній програмі будуть деклямації, виступ хору під управою п. С. Дорофей. Святочний реферат виголосить Т. Гавриляк.

Просимо рачестерців прийти на це свято.

Заряд Тов. У. Н. Дому.

БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА

при українській прав. церкві св. Софії

відограється дуже гарне й поучаюче представлення

„АНТИПКО"

комедія в 3-ох діях, Я. Ярославича

В НЕДІЛЮ, 23. БЕРЕЗНЯ (MARCH 23, 1947)

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ,

39 WEST 22nd STREET, BAYONNE, N. J.

Початок у годині 5 пополудні.

Вступ 65 центів (текс влучений).

ДІЄВІ ОСОБИ: Петро — **Л. Гриник**, Ева — **К. Довгань**, Марія — **А. Мороз**, Гаврило — **П. Комендант**, Ст. Михайлів — **Йос. Довгань**, Ст. Костюк — **Ол. Боянівський**, Оленка — **М. Білик**, Софія **П. Божевська**, учитель — **М. Хмельницький**, Іцко — **Я. Ошуст**, пастушок — **В. Захарійчук**, Василь — **Гр. Захарійчук**, Микола — **К. Гриник**. Хлопці, дівчата, музики.

Режісер Я. БУКАТА. — Організатор предс. ІВАН ДОВГАНЬ.

Шановні Громадяни: На це гарне й поучаюче представлення, яке відограють добірні сили, щиро Вас запрошує — **Комітет.**

Увага! Ню Йорк і околиця! Увага!

ОРГАНІЗАЦІЯ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ

ставить найкращу народну драму з піснями і танцями в 5 діях, Л. Манька

„НЕЩАСНЕ КОХАННЯ"

в неділю, 23-го березня 1947

(SUNDAY, MARCH 23, 1947)

ST. GEORE'S SCHOOL AUDITORIUM

217 East 6th Street, New York City

Початок у годині 5-тій вечером.

Вступ: Крісла першорядні $1.00; другорядні 75 ц. (Incl. Tax)

В ролі мами виступить оперова артистка ЛІДІЯ КОРЕЦЬКА. В інших ролях виступають: С. Бражник, А. Міллер, Р. Джигаля, Н. Шкварок, П. Свободян, народний співак Я. Марценюк, М. Перчишин, І. Петраш, П. Гуменюк, Д. Скоцко і І. Сойка.

При піяні М. ГРИБЕНЕЦЬКА. — Ансамбль: Петра Ґураля. — Рижісер: М. ІВАНІВ.

Шановні Громадяни! Прийдіть громадно подивитись на найкращу драму останню в цім сезоні, де виступають найкращі драматичні співучі сили. Дохід призначений на допомогу сиротам на скитальщині і на будову Української Централі в Ню Йорку.

Марія Осадчук в головній ролі Варки.

ЧИСТУ ОДІЖ

НА РАТУНОК І ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ В ЕВРОПІ ПРОСИТЬСЯ НЕГАЙНО ВІДСИЛАТИ В МАЛИХ ПАКУНКАХ ДО НЮ ЙОРКУ НА ТАКУ АДРЕСУ:

UNITARIAN COLLECTION WAREHOUSE
UKRAINIAN RELIEF
31 EAST 35th STREET NEW YORK 16, N. Y.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

АКРОН, ОГАЙО.

Політичне віче.

Наша громада хоч невелика, то все дбає по своїм силам за народні справи. Наш відділ 7. Союзу Українок Америки бере послідовно участь у збірці жертв на народні цілі, а за почином місцевого відділу Українського Конгресового Комітету скликано на 9. лютого віче, щоб перевірити нашу працю і подумати над нашими завданнями на будуче. Хоч в тому дні припікав мороз, та всетаки зійшлися численно старші, а й молодь не дуже остала позаду. Вічем проводив Олекса Зепко, а промови виголосили: о. Володимир Грабець з Йонґставн, Теодор Баран, головний радний Провидіння — ці говорили по українськи, а Геновефа Зепко, головна радна У. Н. Союзу, говорила по англійськи. Всі вони представили працю й завдання Українського Конгресового Комітету між американцями неукраїнського роду і поза границями Америки. Після того переведено збірку на працю У. Конгресового Комітету, яка принесла $81.00. Збірку по заплаті видатків ($20.40), вислано до каси У. Конгресового Комітету, а спис жертводавців містимо в „Свободі".

Зложили по $5: М. Богда, О. І. Дорогович, Евгенія Зепко; по $2: Т. Баран, Г. Сташків, М. Спорняк, Д. Міскало, І. Зепко, Н. Іваніцький (ст.), М. Філяс, М. Петруха, К. Зепко, С. Жуковський, В. Пулк; по $1: М. Пулк, Е. Пулк, В. Пулк, А. Зепко, І. Зепко, О. Зепко, Ю. Зепко Е. Зепко, О. Зепко, С. Зепко, Е. Зепко, В. Поливка, М. Поливка, Я. Іваніцький, М. Іваніцька, Й. Сивик, М. Сивик, О. Сивик, Н. Сорока, Е. Судомир, Д. Судомир, Г. Судомир, В. Малецький, І. Матвіїв, Г. Мюзік, Г. Мончак, С. Гарбар, С. Дудівка, Й. Циц, Т. Циц, І. Козак, І. Яворський, Т. Мураль, П. Славич, Баранецька, К. Вільха, М. Огар, Е. Венгер, А. Лесьняк, А. Сташків, К. Тарас, Т. Тарас; по50 ц.: В. Тарас, Е. Поливка. Розходу було $20.40. Вислалано $60.60.

Олекса Зепко.

ДО ШАНОВНИХ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ" І „ЮКРЕЙНІЕН ВІКЛІ"

Як Ви змінюете адресу, просимо негайно повідомити про це аміністрацію „Свободи". Скоре повідомлення усуває непорозуміння і стримання ґазети. З повідомленням просимо також висилати 10 центів готівкою або почтовими значками на покриття вироблення нового стенсля. Члени і Читачі з Канади зволять присилати **тільки готівку** тому, що канадійських почтових значків не можна виміняти.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ВО:

6017. Тисовський Миколи з Турки від Павлик Миколи.

6018. Мисак Михайла, Павла і Катерини з Камінки Струмилової від Лісун Константина.

6019. Дудчак Ольги (Підгірська) зі Снятина від Підгірський Сидора.

6020. Добрянська Катерини (Петях), Петях Дмитра, Добрянський Луки з с. Лютовиська, Ліско, від Добрянський Миколи.

6021. а) Воробець Марії, Канюга Василя, Морозовська Михайлини від Воробець Івана з с. Горожанка, Підгайці.

6021. б) Сиротюк Явдохи від Сиротюк Степана з с. Гнильче.

6022. Ґреськів, рідні Запоточного Михайла, Собулевський Романа від Харковців Андрія з с. Дубник, Підгайці.

6023. Ониськів Івана з с. Рикова, Золочів, від Горинчин Володимира.

6024. Підлуський Ярослава з Тисьмениці від Польний Мирослава.

6025. Баран Юрія з с. Іщків, Підгайці, від Штанґрет Романа.

6027. Заремба Йосифа і Стефанії (Комаранська) з Білого Каменя від Федик Богдана.

6028. Савка Марії від Лущак Григорія.

6030. Демчук Теодора з с. Немиринці від Левчук Станислава.

6031. Ваврик Мирона, Катерини і Степанії діти Семена з с. Берестя, Самбір, від Хомяк Володимира.

6032. Рекшинський, Ґабрієлі, Банадич, Стасюк з с. Поморяни, Зборів, від Рекшинський Романа.

6033. Походай Івана і Михайла з с. Цетуля, Ярослав, від Походай Василя.

6035. Березовський Адольфа, Ядвиґи і Марії від Шатунський Степана.

6036. До односельчан з села Гвіздець Малий, Коломия, від Тимків В.

6037. Петелицька Марії з Сасова від Петелицький Романа.

6038. Ступніцька з Крупська, Садовий з Березини, Жидачів, від Опрісник Миколи.

6039. Паращук Петра від Мельничук Петра з с. Закрівці, Товмач.

6040. Чудак Олекси з с. Суботів, Трач Ярослава від Чудак Степана.

6041. Дзера Василя з с. Залужа, Рогатин, від Третяк Івана.

6042. а) Лійка Михайла від Лійка Михайла з с. Острів, Сокаль.

6042. б) До односельчан з с. Яструбичі, Сокаль, від Лелих Івана.

6044. а) До односельчан з с. Сушиця Рик., Старий Самбір, від Кушнір Михайла.

6045. Мойсей Кміта з с. Уманці, Горохів, від Василюк Миколи (Данилюк).

6046. Верес Романа з с. Турад, Жидачів, від Верес Михайла.

6047. Онищук Яремка з с. Немилова, Радехів, від Литвин Василя з с. Пратин.

6048. Пошивак Марії з с. Биківці, Сяник, від Блиняк Володимира.

6049. Матвійчук Насті і Домки від Матвійчук Михайла з с. Воглів, Сокаль.

6050. Ляхович Кароля і Степана, Довгань Михайлини з с. Колодіївка, Скалат, від Баранецький Володимира.

6051. Романишин Катерини і Розалії з с. Поляни, Львів, Лотоцький з с. Цебрів, Тернопіль, від Собчишин Василя.

6052. Савело Катерини з с. Скоморохи, Бучач, від Пасинюк Михайла.

6053. Волошинович Андрія, Івана і Михайла з с. Посада від Волошинович Методія.

6054. Шебиста Марії (Петриця) і Анни з с. Обертасів, Золочів, від Горичин Володимира.

6055. Коцопеп Ольги (Савчин) від Савчин Теодора з с. Татар, Самбір.

6056. Доронюк Василя від Пічак Василя з села Остриня, Товмач.

6057. Мурий Власа від Кравець Антона.

6058. Вовк Гаврила з Гаїв від Тютько Ярослава.

6059. Шпіндура Теклі з села Кадлубинська, Броди, від Шпіндура Василя.

6060. Гула Михайла, Вільчинський Миколи, Хибінь Степана з с. Хохонева, Рогатин, від Перепічка Миколи.

6061. Бродич Тосі (Крика) і Марії від Бродич Петра з села Дорожів, Самбір.

6062. Литвин Андрія, Вулф Евгена, Вільчинський Степана від Вільчинський Евстахія зі Скалата.

6063. Качечка Нестора Кириловича, Курило Якова від Качечко Степана з с. Колодна, Ліско.

6064. Ружицький Дмитра від Зварич Петра з с. Вороняки, Золочів.

6065. Богдан Катерини від Богдан Михайла.

6066. Зузук Теодора від Вігнович Миколи.

6067. Маслянка Катерини з с. Скиби від Федончук Якова.

6069. Притуляк Михайла і Федя від Ониськів Івана з с. Кривотули, Станиславів.

6070. Буньо Михайла і Миколи від Ключник Маріяна з села Корналовичі, Самбір.

6072. Калина Степана з села Чепелі, Броди, від Калина Івана.

6073. Кашуба Михайла від Кашуба Миколи з с. Грушка, Товмач.

6074. Смолярчук Панасія від Сливка Василя з с. Чевель.

6075. а) Павлик Зиновія з с. Стара Ропа, Самбір, від Павлик Івана.

6075. б) Бігун Катерини від Бігун Михайла з с. Явора, Турка.

6076. Гонтарський Влодка, Місник Юлії, Скиба Михайла і Василя, Параскевич Берти від Козій Емілії (Ямінська) з с. Олешів, Любачів.

6077. До товаришів з ґімназії в Коломиї від проф. Яворівський Корнила.

6078. Медвідь Софії (Шашарівська) з с. Будзанова, Теребовля, від Медицький Семена.

6079. а) Лончина Лонгина з Камінки Струмилової від Струк Ірини.

По інформації писати до:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

TREAT SYPHILIS EARLY

More than three million Americans may have syphilis. Syphilis is a disease caused by a germ, and spread from one person to another.

It has many names, "the pox," "siff," "lues," "bad blood." They all mean syphilis—a dangerous, catching disease.

About 200,000 people catch it each year. It is a dangerous disease which kills thousands each year in this country.

Babies may catch syphilis before they are born if their mothers have the disease.

Syphilis can cause miscarriages, dead babies, or crippled, sickly children.

Syphilis is caught when the germ passes from an infected person to one who is not infected. Syphilis is caught from infected people, usually by close physical contact. But as the germ cannot live long away from the human body, syphilis is almost never caught from door knobs or toilet seats.

The first sign of syphilis usually is a sore which appears in about 3 weeks at the point where the germ entered the skin. The sore is called a chancre. It may look like a pimple or blister. Sometimes it is not noticed, or, if the patient is a woman, the sore may be inside.

The sore disappears even without treatment; but, without treatment, the germ that causes syphilis will not disappear and syphilis remains in the body. Three to six weeks after the first sore, a rash may appear on the body. Sores may occur in the mouth.

The sores and rashes, may disappear without treatment. But the germ is still there—hidden. After a few years it may invade the brain, the spinal cord, the liver, the spleen, the heart, the blood vessels, and other parts of the body.

Many people have syphilis and do not know it. Only a doctor can determine whether you have syphilis. If you think you may have been exposed to syphilis, see your own doctor or the doctor at a clinic.

Only doctors can treat syphilis. If you have syphilis, do not try to treat yourself. Don't expect syphilis to cure itself, and don't take a chance on—giving it to someone else. Stay away from quacks and so-called men's doctors. They take your money for fake cures.

If you cannot pay for treatment, go to your local health department. People with syphilis who complete treatment live longer than those who fail to take complete treatment.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно**, хай вишле таке оголошення впрост до
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то хай **разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

БРИТАНСЬКА ДОПОМОГА ТУРЕЧЧИНІ.

Лондон, 17. березня. На окремі запитання в парляменті про допомогу Туреччині британський уряд дав письменну відповідь, в якій стверджує, що від закінчення війни Англія дала Туреччині: два нищильники один підводний човен, 5 звичайних і 4 моторових виловлювачів мін та іншого військово-морського матеріялу на загальну вартість 10,000,000 долярів. Крім того, Британія доставила Туреччині 400 літаків та „меншу кількість" іншого військового виряду, як теж післала там своїх військових дорадників.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

У понеділок, 17. березня 1947 року помер в Грін Пойнт Госпиталі в Брукліні, Н. Й.

ЮРКО ГУДИМА,

член Тов. Запорозька Січ, від. 325 У. Н. Союзу в Брукліні, Н. Й.

Покійний уроджений в селі Брідки, пов. Заставна, на Буковині, в 1889 р. До У. Н. Союзу вступив в 1944 р. Був тихої вдачі, радо жертвував на народні цілі. Полишив вдову Анну і ближчу рідню.

Похорон відбудеться в четвер, 20. березня, в 10. год. ранку, з похоронного заведення до церкви св. Духа при Пятій вулиці. — В. Й. П.!

П. Малицький, секр.

ПОШУКУЮТЬ

Пошукую свого сина
МИХАЙЛА КОВАЛЬ
і дочку
КАТЕРИНУ КОВАЛЬ,
з села Любинь великий, повіт Городок Ягайлонський, Галичина. Мають знаходитися в Німеччині. Хто про них знає, або вони самі, прошу написати до: 64-5
ПЕТРО КОВАЛЬ,
2044 W. 20th St., Cleveland, Ohio

Пошукую
АННИ ТУМАЧИК або ЛУМАЧИК. ПЕРХАЧ з МАКОВИЧ, мешкаюча в Шікаго, Ілл. Писати до:
Mrs. DAVE KRAFCHUK,
995 Intervale Avenue
Bronx, New York.
Дівоче призвище згаданої Анни Тумачик ,чи Лумачик, було Перхач по Маковичах. 65-6

МОЙСЕЙ ГИРАЧ з Гниличок, повіт Збараж, зараз на еміґрації в Німеччині, шукає родини або знайомих з Гниличок або Шилів, Повіт Збараж. Прошу голоситися на адресу
D. P. Camp UNRRA,
Lager Team 1064 Mittenwald
Yager Kaserne Adm. I, Germany.

Павло Василик пошукує свого брата **Івана,** з Книгинич. пов. Рогатин, і його родини, або знайомих.
PAUL WASYLYK
683 N. Broad Street
65-7 **Phila. 23, Pa.**

ТАРЗАН, ч. 1562. Оповідання Анни.

На таку дивну осторогу Анни, Тарзан вискочив з тапчана.

„Тарзан є приятелем слонів!" — закликав малпочоловік. — „Хто ще є ті вороги?" — „Одним з них є мій батько" — відповіла Анна.

„Ще перед двома роками він був поважним вдівцем і аптекаром" — говорила Анна.

„Аж одного дня він мусів звести боротьбу з „Лефті Джовом". Це був необтесаний волоцюга, який образив покупця.